

El soler

Lídia Armengol Vila: una dona lliure, pionera i visionària

Gemma Sampons Barcons

Bibliotecària

Montse Mayol

Il·lustradora

Aquesta no és una biografia corrent, s'hi intercalen dades biogràfiques amb records, reflexions i pensaments reals d'algunes de les persones que van conèixer de prop la Lídia Armengol, que hi van conversar, treballar, investigar, riure, escriure, compartir cafès, abraçades, plors i reflexions, i que la van acompanyar de diferents maneres en la seva voluntat ferma, decidida a canviar el que calgués per fer-li a Andorra un lloc en el món, sense deixar de tenir present, sempre, el món d'on venia el seu país.

Les reflexions i pensaments personals s'han extret tots, però no de forma extensiva, del títol *Miscel·lània a la Lídia Armengol Vila 1948-1991*, emulant el que ja va fer el també enyorat Pere Caveró per a la Societat Andorrana de Ciències en el número 8 de la revista d'Àgora Cultural, dedicat a Lídia Armengol i Manuel Mas, el novembre del 2007.

No podem deixar passar l'oportunitat de recomanar, si algú en vol saber més, la lectura del número 8 dels *Papers de Recerca Històrica*, publicat també per la Societat Andorrana de Ciències.

Clourà aquest text una entrevista publicada al *Diari d'Andorra*, amb respostes de la mateixa Lídia Armengol, perquè és bo que la recordin els altres, però també és necessari donar-li veu a ella mateixa.

Lídia Armengol Vila va néixer a cal Ferré, al Barri Antic d'Andorra la Vella, el dia 13 de setembre de 1948, i morí també a Andorra la Vella el 26 de novembre de 1991. Filla de Modesta Vila i Joan Armengol, *Juanito*. Historiadora i pedagoga, va cursar els seus estudis a Andorra i el batxillerat a Perpinyà, que va acabar el 1968 al Lycée Jean Lurçat.

Ens trobem al mes de maig de 1968... És en aquest ambient d'intensa tensió que, un matí, vaig rebre una trucada d'una senyora especialment anguiada. Era la directora d'un liceu de noies de Perpinyà, tancada amb clau al seu despatx per un grup de joves. Li vaig demanar què era aquest grup. Em va contestar: Són noies que representen el conjunt de les alumnes del centre. La seva líder sense cap dubte és una de les nostres més brillants estudiant. Sempre primera a la seva promoció. Està dotada d'un caràcter molt fort. La seva personalitat trempada en fa "una cap veritable" que exerceix sobre les seves condeixebles una autoritat no discutida.¹

Sense moure's de França, es va llicenciar en Lletres —secció espanyol— a Tolosa de Llenguadoc el 1971, i l'any següent va aconseguir la Maîtrise d'Enseignement de l'Acadèmia de la ciutat rosa.

Asseguts en aquells bancs de les aules universitàries, rodejats de prats i flors, tornàvem a fer el món. A la veïna Espanya estaven faltats de llibertat, en els llunyans estats germans iberoamericans es publicava molt, i les obres literàries estaven més de moda que les publicades en aquells temps de règim franquista... Encara no era el temps de buscar

¹ Charles Marty-Meifren a *Miscel·lània a la Lídia Armengol Vila 1948-1991*. Andorra la Vella: Govern d'Andorra. Institut d'Estudis Andorrans, 1998, p. 44.

*la nostra identitat, de recrear les nostres arrels... **Teníem molt clar que érem andorrans, però a la vegada germans de tots els habitants del món.** Tornen a la memòria cares i noms d'aquell grup d'amics que compartíem la joventut estudiant, ara tan llunyana: el Claudi, la Nicole, la Laurette, la Maria Clàudia... La Lúdia tenia ja aquell ascendent sobre el grup que li va permetre més tard de liderar tants i tants projectes per a Andorra.²*

La tornada a Andorra

Contràriament al que ella mateixa s'havia imaginat —fer de traductora i intèrpret en organismes internacionals—, el mes d'abril de 1973 ingressa a l'Administració com a secretària del Departament de Qüestions Socials del Consell General i tres mesos més tard és nomenada assessora pedagògica, amb la finalitat de posar en marxa l'andorranització de l'ensenyament, decretat l'any abans pel Consell General. Més tard va acabar dirigint l'Assessoria Pedagògica.

Quan tornà a casa, acompanyada d'un sòlid bagatge intel·lectual, es trobà amb una Andorra immersa de ple en el boom econòmic, receptora d'un impressionant nombre d'immigrants, dotada d'unes institucions inadaptades i que ofería als seus infants un ensenyament de qualitat, si és que fem referència al desenvolupament intel·lectual i a la preparació professional, però que mancava totalment de la formació de futurs ciutadans andorrans, als quals no s'ensenyava ni la llengua ni la coneixença del seu passat.³

² Antoni Aleix Armengol a *Miscel·lània...*, p. 2.

³ Josep Marsal Riba a *Miscel·lània...*, p. 36.

I neix un somni compartit: crear una escola del país.

L'Escola Andorrana era aquell somni tendrament acaronat, que en una època semblava impossible per les dificultats que s'havien de superar. I només es podia edificar amb tenacitat, amb la persistència que s'està construint un òrgan necessari i que el nostre país hi tenia tot el dret.⁴

Primeres publicacions

A partir de l'any 1974, Lúdia Armengol comença a publicar diversos textos d'anàlisi i recollida de dades sobre les institucions, l'escola i la llengua, juntament amb Antoni Morell i Manuel Mas, amb els quals va compartir, també, una gran amistat. Amb Morell es van conèixer a principis de 1973, poc després van ser nomenats assessors pedagògics tots dos, i posteriorment s'encarregaren de les seccions de Perpinyà i Barcelona de l'Institut d'Estudis Andorrans, respectivament. A Manuel Mas el conegué l'any 1975, també coincidint professionalment al Consell General.

A més de la secció de Perpinyà, Armengol va exercir també de secretària del Comitè Director de l'Institut d'Estudis Andorrans d'ençà de la seva creació.

A poc a poc es formà un equip a Casa de la Vall que, ultra les funcions específiques de cadascú, estructurarà una base de treball conjunt... somniàvem en una simbiosi entre la vella Andorra i el seu esdevenidor, no exactament l'actual.⁵

⁴ Manuel Mas Ribó a *Miscel·lània...*, p. 40-41.

⁵ Antoni Morell Mora a *Miscel·lània...*, p. 48.

*La Mercè [Segura], ella i jo solíem compartir els primers instants del dia i intercanviar les nostres primeres idees, d'hora, al matí, al voltant d'una tassa de cafè o bé tard, al capvespre. Poc importava el moment del dia. L'ensenyament, l'Escola, el temps, la Guerra del Golf, Simone de Beauvoir, la Casa Andorrana, etc., tot ens podia unir o ens podia enfrontar.*⁶

Armengol apareix sempre vista i descrita com una treballadora incansable; el seu dia a dia eren unes jornades de treball llargues que solien acabar a l'Hostal Calones:

*I després de sopar, llargues xerrades. De tot. De tots. De la democràcia i el futur a Espanya. D'Andorra, sobretot d'Andorra. Per la Junta de Qüestions Socials hi anava i venia una mica el pols del país. L'Assessoria n'era la caixa de ressonància. El Calones, l'àgora. Crèiem —en el sentit orteguian de “idees en las que se está”— en una nova Andorra. El pensament ens deia que un nou futur era no només possible sinó fins i tot necessari. Dies i nits de projectes, propòsits, dissenys i objectius. Infinitats diagnòstics, tots ells intents per clarificar i superar el “malestar de la cultura”.*⁷

Lídia Armengol a la inauguració de l'Institut d'Estudis Andorrans a Barcelona, el 9/12/1977. Imatge: Arxiu Nacional d'Andorra, fons Servei Fotogràfic de Govern.

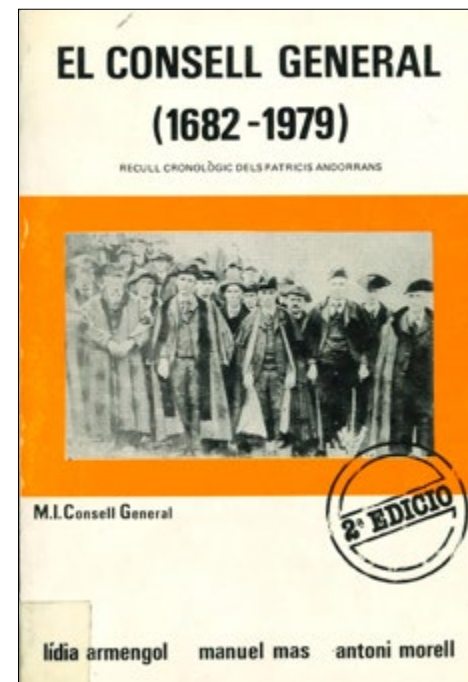
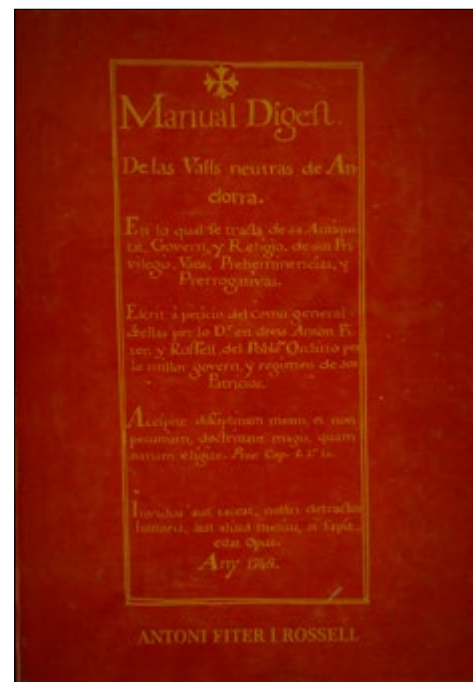
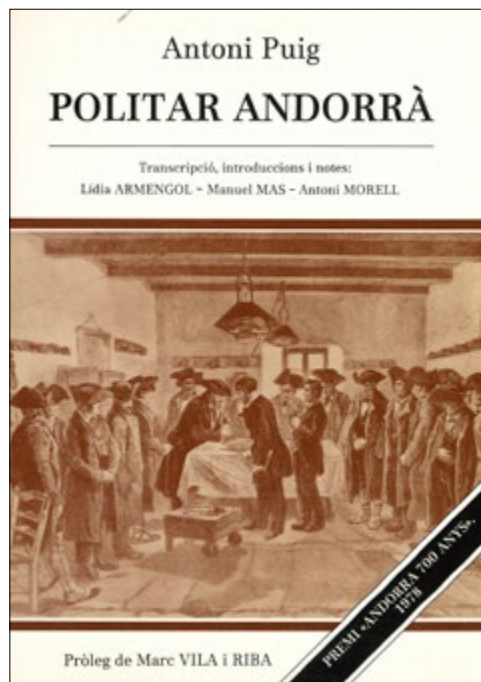
Lídia Armengol amb Manuel Mas al seu costat. Sr. Boot, any 1977.
Imatge: Arxiu Nacional d'Andorra, fons Servei Fotogràfic de Govern.

Amb Nicolai di Boni i Antoni Morell, en un àpat ofert en motiu de la visita de di Boni a Andorra. Imatge: Arxiu Nacional d'Andorra, fons Servei Fotogràfic de Govern.

6 Roser Bastida Areny a *Miscel·lània...*, p. 10.

7 Joan Massa Sarrado a *Miscel·lània...*, p. 42.

1. *Politar Andorrà* d'Antoni Puig.
Andorra: Govern d'Andorra.
Conselleria d'Educació i Cultura,
1983

2. *Manual Digest*.
Andorra: Consell General, 1987

3. *El Consell General (1682-1979)*.
Andorra: Consell General, 1980

Tal com destaca l'historiador i monjo benedictí Cebrià Baraut,⁸ Armengol també va tenir un paper rellevant en la creació de la Biblioteca Nacional i l'Arxiu Nacional, l'any 1975. En aquell moment s'envoltà de diferents professionals per crear les bases d'ambdues institucions; recaigué, però, en Daniela Sirés i Pere-Miquel Fonolleda el paper de ser-ne els *encarregats*, com se'ls anomenava llavors.

El Politar i el Manual Digest

L'any 1978 rep el DEA, Diplome d'Études Approfondies, diploma d'estat. Aquell any va publicar, entre d'altres, *Materials per a una bibliografia d'Andorra* o *Un memorial per a un poble: el Politar Andorrà*, juntament amb Manuel Mas i Antoni Morell. Va col·laborar en la transcripció del mateix *Politar Andorrà* i del *Manual Digest*. I ja el 1979 veia la llum l'obra, també en col·laboració amb Mas i Morell, *El Consell General (1682-1979)*.

8 Dom Cebrià Baraut Obiols a *Miscel·lània...*, p. 4.

El 1982 és nomenada directora de Cultura i Belles Arts del Govern d'Òscar Ribas. El setembre del mateix any, neix —amb tres aules, tres professors i trenta-vuit alumnes— l'Escola Andorrana, aquell somni compartit al qual es referia Manuel Mas⁹ i que va rebre l'impuls, també, d'un grup de mares, pares i mestres. El curs escolar 1982-1983, només de maternal, s'inicia a la planta superior de l'edifici de les escoles espanyola i francesa, al carrer Ciutat de Valls d'Andorra la Vella.¹⁰

El 1984, i ja durant el Govern de Josep Pintat i Solans, Lídia Armen-gol va continuar en el càrrec de secretària general de la Conselleria d'Educació i Cultura.

*Ella, abans que molta altra gent, tingué el sentit de l'Estat. Fou ella qui va saber fer veure a molts de nosaltres que el futur d'Andorra passava pel seu reconeixement en l'escenari internacional.*¹¹

Coincidint amb aquesta etapa, contribuï també a la creació de la Universitat d'Estiu d'Andorra, que va dirigir durant els anys 1982-1985 i 1987 i a través de la qual va generar molts contactes amb personalitats i intel·lectuals de l'exterior.

En aquell "laboratori d'idees" en què sovint es convertí el nostre treball diari, he de destacar l'entrega total de la Lídia amb una aportació que en cap moment no era feta de cara a la galeria, sinó amb el convenciment de qui té molt clar quins són els seus objectius i posa a contribució de tots els esforços que calen per assolir-los... Capítol a part mereix la

9 Manuel Mas Ribó a *Miscel·lània...*, p. 40-41.

10 Valls Oliva, Àlvar. *Diccionari enciclopèdic d'Andorra*. Andorra la Vella: Fundació Crèdit Andorrà, 2006, p. 187.

11 Jaume Bartumeu Cassany a *Miscel·lània...*, p. 6.

*seva tasca com a inspiradora i organitzadora d'un departament específic que es va fer amb l'objectiu d'establir relacions i intercanvis culturals amb els altres petits països d'Europa. També aquí, l'empenta i la tossudes de la Lídia va donar els seus fruits, que es van plasmar magníficament en els programes de les Universitats d'Estiu d'aquells anys.*¹²

L'ocasió de preparar i portar a terme les primeres jornades università-

Amb Julià Reig, el dia del jurament del Sr. Torrallardona com a batlle episcopal. Imatge: Arxiu Nacional d'Andorra, fons Servei Fotogràfic de Govern.

12 Roc Rossell Dolcet a *Miscel·lània...*, p. 58-59.

*ries, les diverses universitats d'estiu, la diada nacional de Nostra Senyora de Meritxell, i molts altres actes que des del Departament d'Educació preparàvem per als escolars i realitzàvem per a la població andorrana, van ser un punt determinant per garantir i perpetuar la nostra amistat personal i professional.*¹³

Andorra en el món que venia

*La Lúdia, com a historiadora que era, havia comprès que el futur d'Andorra, la nostra pròpia supervivència, passava pel nostre reconeixement internacional. Si fins a la data havíem aconseguit sobreviure amb una independència de territori, de població, de cultura i d'institucions públiques, calia assegurar la independència futura en el nou ordre mundial que s'estava i s'està construint. Andorra no podia quedar com una mena d'anacronisme històric. Andorra havia de trobar la seva plaça tot conservant la identitat i la independència en el món internacional. I des de fora estant no ens ho posaven fàcil, ja que no ens reconeixien com a Estat subjecte de dret internacional.*¹⁴

El 1984, i gràcies a una excedència professional que li concedeix el Govern d'Andorra, fa un curs de demografia històrica a l'École des Hautes Études en Sciences Sociales de París. Armengol va ser també el motor de la Trobada amb la Ciència, que tingué lloc en tres ocasions i que va donar com a fruit el Grup d'Estudis de Demografia Històrica.

Així mateix, voldria destacar que ella confiava plenament en la joventut

*i ho va demostrar sempre amb un diàleg permanent, que va restar ben palès en la Trobada amb la Ciència, un grup de treball format per la Lúdia amb nois i noies andorrans, estudiants de nivell excel·lent i tots ells molt vinculats a les coses d'Andorra. Eren joves motivats i molt treballadors, alguns dels quals avui dia ocupen llocs destacats al si de l'Administració, que treballen amb el mateix esperit i la mateixa dedicació, esforçant-se a seguir l'ideal i la línia de l'inoblidable Lúdia Armengol.*¹⁵

Pionera en la recerca històrica i demogràfica

Les seves publicacions són el reflex de la situació de la història d'Andorra en aquells moments i eren recurrents la recerca històrica, la divulgació científica i la publicació de fonts. Fruit d'aquestes tasques també va participar en la creació del Comitè Andorrà de Ciències Històriques l'any 1986, del qual va ser la darrera presidenta.

Aquests camps [la recerca històrica, la divulgació científica i la publicació de fonts] són objecte de la seva atenció. Segurament no és la primera persona que els treballa, que hi reflexiona, i no serà l'última —no crec que ho volgués—, però sí que és la primera que en un curt període publica —i parla— de tots tres ensems.

La recerca històrica es reflecteix en La parròquia d'Ordino al segle XIX: estudi demogràfic-històric, Els testaments eclesiàstics del segle XIX a la parròquia d'Andorra la Vella i Andorra... fa temps (1a i 2a sèrie).

¹³ Josep Maria Troguet Ribes a *Miscel·lània...*, p. 65.

¹⁴ Rosa Ferrer Obiols a *Miscel·lània...*, p. 22.

¹⁵ William Danjon Dieudonné a *Miscel·lània...*, p. 18.

*La divulgació i la síntesi científica es manifesten a Aproximació a la història d'Andorra. La publicació i l'elaboració de fonts abasta Manual Digest any 1748 i Politar Andorrà any 1763 (publicació de fonts originals); Una mostra del nostre llegat històric: 600 fets institucionals, econòmics i socials, Materials per a una bibliografia d'Andorra i El Consell General: recull cronològic dels patricis andorrans (1682-1979) (elaboració de fonts).*¹⁶

El 1987 publicava l'obra *La parròquia d'Ordino al segle XIX: Estudi demogràfic-històric* i va formar també part de l'equip de publicació dels Diplomataris. Cal esmentar que en les múltiples publicacions que apareixen dins l'article o bé també relacionades amb el recull bibliogràfic que hi ha al final d'aquest text, hi ha el treball de moltes persones de les quals no hem citat els noms, però que sí que estan degudament citades i relacionades a l'esmentada *Miscel·lània a la Lídia Armengol Vila 1948-1991*.

El Govern d'Òscar Ribas la va nomenar l'any 1990 secretària general tècnica adjunta a la Presidència del Govern d'Andorra.

*...i gaudir de la seva formidable personalitat. Va ser durant el meu segon mandat com a cap de Govern del Principat d'Andorra, del gener de 1990 fins que ens va deixar, que va ocupar un lloc d'alta responsabilitat en el meu gabinet. Va ser la meva col·laboradora més directa, i com a tal, tenia encomanada, entre d'altres, la ingrata tasca, sempre necessària a tot polític, de servir de confident en els moments més complicats. Ja durant el meu primer mandat, els anys 1982-1984, havíem tingut l'oportunitat d'analitzar els diferents aspectes institucionals del nostre Coprincipat.*¹⁷

16 Pere Caveró a *Miscel·lània...*, Introducció, no paginada.

17 Òscar Ribas Reig a *Miscel·lània...*, p. 56.

Malaltia i últims anys

El 13 d'agost de 1991 va ser operada d'urgència a Barcelona, després d'un any de viure i tractar-se d'una malaltia digestiva. Es reincorporà a la feina l'octubre del mateix any, a mitja jornada i dos mesos i mig després de la intervenció.

Tot i la malaltia, no deixava d'involucrar-se en propostes vinculades a la feina, iniciatives culturals...

*La primera tarda vaig presentar a la Lídia el conjunt del projecte i li vaig explicar que ens havia d'ajudar en l'elaboració del monument de la seva parròquia amb les set màximes del Manual Digest que s'havien de gravar sobre la roca. El projecte i la petició la van entusiasmar, no solament per la personalitat de l'artista israelià [Dani Karavan], **sinó també perquè es tractava de la seva parròquia, Andorra la Vella, amb la qual vivia una relació simbiòtica de tal magnitud que, per a ella, la placeta era un lloc més important que la Gare de Perpignan per a Dalí.***¹⁸

Ella, que se sabia malalta, seia a la taula del menjador de casa dels seus pares. Recordo les qüestions que van ocupar la nostra llarga conversa: l'evolució que a partir d'aquella tardor (any 1991) emprendria el llavors incipient i feble procés de negociació i d'elaboració de la Constitució, les transformacions que s'estaven produint als països de l'Est d'Europa i els canvis que en les societats occidentals produïrien l'arribada de les noves tecnologies. Sura del record d'aquella última trobada una

18 Antoni Ubach Mortés a *Miscel·lània...*, p. 66.

*idea que la Lúdia em va repetir sovint aquella tarda: no existeix el determinisme històric. Ella m'afirmava que de l'estudi de la història havia rebut la ratificació d'una idea essencial: el futur, lluny d'estar decidit, és sempre el regne de la llibertat, obert i insegur, i el seu motor essencial és la voluntat lliure dels homes que han de protagonitzar la història.*¹⁹

Lúdia Armengol Vila moriria a la Clínica Verge de Meritxell d'Andorra la Vella el matí del 26 de novembre de 1991.

*Quan la tardor revesteix de colors les nostres muntanyes se'ns omplen les mans de flors per celebrar la festa de Tots Sants: és l'acte de fidelitat més visible. Les mancances més íntimes i personals possiblement se'ns apareixen sense avisar tot provocant-nos un nus al coll, com una perpètua lletania contestada sempre amb el mateix refrany, és sens dubte l'únic i darrer consol davant la impotència.*²⁰

A la pàgina següent, trobarem la il·lustració que ha fet Montse Mayol basant-se en una fotografia cedida per la família. Una petita entrevista-qüestionari que li feren Haydée Vila i Jordi Canut comparteix pàgina amb la il·lustració. Ens ha semblat necessari.

Per acabar aquesta biografia alimentada de reflexions i records, recuperem un dels poemes preferits de la Lúdia Armengol, que Josep Maria Troguet Ribes volgué compartir també dins la mateixa publicació de la qual hem anat intercalant fragments:

Es pot dir amb foc encara el nom d'aquest país
amb tants de faunes agressius que mai no es tallen
els unglots per no perdre els privilegis?
On és el mar, que no s'hi veuen barques?
I què hi fa tanta gent davant les portes?
No hi ha cap gall que canti l'hora exacta
i els rellotges són ulls sense pupil·la.
Si pugés al terrat, m'escoltaríeu?
Ara és l'hora dels llamps; però la pluja
deu ser molt lluny i ens fatiga l'espera.
Podem plantar tendals dessota els porxos
i aixoplugar els records. Les mans s'agiten
com les fulles al bosc. On són els boscos?
I, amb tant de fang, no mancaran passerres?
Qui tingui una esperança que la pengi
al balcó del carrer. De la mort lenta,
per por o mala fe, en diuen vida.
Per sobreviure ens malvenem la hisenda
I per veure-hi més clar ens llevem els ulls
a cada cantonada.

Miquel Martí i Pol

Amb vidres a la sang. Obra poètica III

¹⁹ Isidre Bartumeu Martínez a *Miscel·lània...*, p. 8.

²⁰ Josep Maria Ubach Bernada a *Miscel·lània...*, p. 68.

Il·lustració de Lúdia Armengol Vila, per Montse Mayol Mas

LLuny del soroll

Entrevista publicada el dia 27 de juliol de 1991 al *Diari d'Andorra*

- Si us dic Andorra, em responeu...
- **Incomparable**
- Com la coneixeu?
- N'emano.
- El més criticable.
- Actualment la manca de consens polític.
- El que us sobta o us sorprèn.
- Que siguem tants pocs andorrans i no aconseguim entendre'ns.
- El que us han explicat i no us creieu.
- Que la majoria ha pactat amb el cap de govern.
- El que mai no podeu deixar de recordar.
- **No hi ha res que no s'oblidi.**
- La vostra millor manera de passar les vacances.
- **Lluny del soroll.**
- A l'agost, a l'ombra d'una palmera o un viatge frenètic de descobriment?
- A l'ombra d'una palmera també es poden descobrir coses.
- El món us sorprèn cada matí o la bogeria en què vivim s'ha tornat rutina?
- El que em sorprèn és el dia que no es produeixi cap bogeria.
- Si poguéssiu escollir, canviaríeu l'any 1991 per alguna altra època?
- Es canvien segells i altres peces de col·lecció, però no es canvien les èpoques, s'assumeixen.
- De la dècada dels 80, què és el que us sembla històric i per tant inoblidable?
- Com a mínim hi ha 3.650 fets històrics i tots mereixen ser recordats ja que cada un té la seva importància.
- I l'esdeveniment del segle?
- La Constitució andorrana.
- I de la història de la humanitat?
- L'home que ha sabut ser home.
- La música que sempre sona bé?
- Beethoven, Chopin.
- El llibre que tornariu a llegir?
- Encara no s'ha escrit.
- Què us enduríeu a un refugi antiatòmic?
- **No aniria mai a un refugi antiatòmic.**
- Feu migdiada després de dinar?
- Actualment per motius de salut, sí.
- El primer que penseu quan desperteu?
- **Mai la mateixa cosa.**
- Quin plat cuineu quan voleu impressionar un convidat especial?
- **Escudella barrejada.**
- Què preferiu: un gat, un gos, un lloro o un mandril?
- No m'agraden massa els animals.
- Bicicleta o vehicles de motor?
- **Vehicles de motor.**
- Ràfting, ala de pendent o espeleologia?
- **En qualsevol d'ells em trencaria el cap,**
- Us mireu els homes dels altres?
- Si valen la pena, és clar.
- Somieu truites o preferiu de menjar-vos-les?
- Ni una cosa ni l'altra.
- Què és el que sempre heu volgut fer i encara no heu pogut?
- **Saber tocar el piano.**
- El destí, ens el donen fet o el fem nosaltres?
- Ens el donen cru i nosaltres intentem fer-lo coure al nostre gust. Això no vol dir, però, que ho aconseguim.
- Hi ha algú a qui li aixafaríeu l'ull de poll?
- Si pogués, fins i tot li arrancaria.
- Us deixariu matar abans per una persona o per una idea?
- Primer intentaria que no em matessin, però si no hi hagués cap altra alternativa, potser per una idea.

Haydée Vila i Jordi Canut

Publicada el 27 de juliol i el 27 de novembre del 1991 al *Diari d'Andorra*

Aquest text no hauria vist la llum sense la col·laboració indispensable d'en J. M. Ubach, la recerca a la premsa i obra publicada per part de la Júlia Fernández, el suport de la Meri Merino, els comentaris i aportacions de l'Haydée Vila, l'Anna Riberaigua i en Pere-Miquel Fonolleda, i les correccions més enllà de la part professional de la Pites Roure. Gràcies a totes i tots, Alice i Sarah incloses. I gràcies, especialment, al Marc Fajardo, per la paciència, els ànims i el reconfort incondicional.

Bibliografia de Lídia Armengol

“L'andorranització de l'ensenyament”. A: *Bilingüisme i educació (2n Seminari)*. Barcelona: Teide, 1976, p. 131-134.

“Andorre, un peuple, une réalité”. A: *Histoire et archéologie. Les dossiers*. Dijon: Archéologia, 1985, núm. 96, p. 86-87.

Approach to the history of Andorra. [Perpinyà]: Institut d'Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1989.

Approche à l'histoire de l'Andorre. [Perpinyà]: Institut d'Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1983.

Aproximació a la història d'Andorra. [Perpinyà]: Institut d'Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1983.

Aproximació a la història d'Andorra. 2a ed. [Perpinyà]: Institut d'Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1989.

“Aproximació als orígens històrics d'Andorra”. A: *El Coprincipat d'Andorra*. Andorra: Quart d'Andorra la Vella, 1975, p. 7-13.

“Els arxius nacionals d'Andorra”. A: *Quaderns d'Estudis Andorrans*, núm. 1. Andorra: Cercle de les Arts i de les Lletres de les Valls d'Andorra, 1976, p. 107-112.

Cases andorranes : mil dos-cents sis noms. Andorra: Grup d'Estudis de Demografia Històrica, 1986. (Història d'un poble; 2)

Comportaments socials i mentalitats col·lectives: els llegats eclesiàstics andorrans del s. XIX. Andorra: Consell General, 1988.

El co-principat d'Andorra. París: CSIE réalisations [1975].

Història d'Andorra. Barcelona: Diari Avui, 1990 (Andorra; 2). Suplement del diari *Avui* del 12 d'octubre de 1990.

Manual Digest. Andorra: Consell General, 1987. Actuant com a editora. Amb pròleg de Josep Maria de Porcioles.

“Les migracions andorranes al segle XIX”. A: *Els moviments migratoris a Andorra. 2a Diada Andorrana Universitat Catalana d’Estiu de Prada, agost del 1989*. [Andorra]: Maià, 1991, p. 21-24.

“No apretar als súbdits a romperse. Màxima 30”. *El Punt* (octubre 1984), núm. 46, p. 5.

“Onze segles d’història. Andorra”. *Avui* (12 octubre 1990), p. 19-32.

La parròquia d’Ordino al segle XIX: estudi demogràfic-històric. [Perpinyà]: Institut d’Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1987. (Quaderns d’història; 2)

“La pena de mort a Andorra segons el ‘Manual Digest’”. A: *Quaderns d’Estudis Andorrans*, núm. 2. Andorra: Cercle de les Arts i les Lletres de les Valls d’Andorra, 1977, p. 49-63.

“La situació del català a Andorra”. A: *Fenòmens de desigualtats*. Andorra: Govern d’Andorra. Conselleria de Cultura, 1988, p. 375-380.

“Els testaments eclesiàstics del segle XIX a la parròquia d’Andorra la Vella”. A: *Butlletí del Comitè Andorrà de Ciències Històriques*, núm. 2. Andorra: Comitè Andorrà de Ciències Històriques, 1987, p. 155-162.

Una mostra del nostre llegat històric: 600 fets institucionals, econòmics i socials. Andorra: Grafinter, 1985.
Amb pròleg de Philippe Wolff. (Història d’un poble; 1)

“L’ús del català en l’administració andorrana”. A: *El llenguatge administratiu: mètode i organització*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Escola d’Administració Pública, 1988, p. 35-38. (Materials; 10)

Amb Antoni Morell

“L’ensenyament a Andorra”. a: *Bilingüisme i educació (2n Seminari)*. Barcelona: Teide, 1976, p. 127-130.

Informe sobre formació andorrana 1974. Andorra: Consell General, 1974.

Recull d’estadístiques escolars 1974-1975. [Andorra]: Assessoria Pedagògica del M. I. Consell General, 1975.

Recull d’estadístiques escolars: publicació núm. 1. [Andorra]: Assessoria Pedagògica del M. I. Consell General, 1974.

Quadres sinòptics. Institucions andorranes. Andorra: Assessoria Pedagògica del M. I. Consell General, 1974.

Amb Antoni Morell i Manuel Mas

El Consell General (1682-1979): recull cronològic dels patricis andorrans. Andorra: Consell General [1979?].

El Consell General (1682-1979): recull cronològic dels patricis andorrans. 2a ed. Andorra: Consell General [198-?].

Polític andorrà. [Andorra: Govern d’Andorra. Conselleria d’Educació i Cultura], 1983. Actuant com a editors.

Resum de cronologia andorrana. Andorra: Assessoria Pedagògica del M. I. Consell General, [197-?].

Amb Mònica Batlle i Ramon Gual

“Andorra... fa temps: (1a i 2a sèrie)”. *Revue Terra Nostra*, núm. 32. Prada de Conflent: Terra Nostra, 1978.

Materials per una bibliografia d’Andorra. [Perpinyà]: Institut d’Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà, 1978.

Amb Joan Becat i Martina Camiade

Institucions andorranes. Recull pedagògic núm. 2. [Perpinyà]: Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans, 1978.

Els coprínceps i els seus serveis. Recull pedagògic núm. 4, història. [Perpinyà]: Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans, 1980.

Amb Roser Bastida, Maria Eulàlia Geli i Mercè Segura

Informe tècnic sobre l'educació a Andorra. Andorra: Conselleria d'Educació i Cultura, 1988.

Amb Jaume Riba Sabaté, Gerard Soutadé i Christiane Mateu

Andorra paisatges oblidats: heretatge, orogènesi, moments, reflexió. Andorra: Grafinter, 1987.

Andorra paisatges oblidats 2: heretatge, orogènesi, moments, reflexió. Andorra: Grafinter, 1988.

Treballs no publicats

“A Andorra existeix una consciència lingüística?”.
Text mecanografiat. Datat probablement el 1980.

“La ‘casa’ dans le système traditionnel andorran. La famille et le patrimoine familial”. Conjunt de 46 pàgines manuscrites i 6 de mecanografiades, sense datació.

“La coprincipauté d'Andorre, ce pays si peu connu...”.
Text mecanografiat. Datat probablement el 1987.

“Évolution de la composition de la famille et transmission des biens”. Treball de DEA presentat a la Universitat de Perpinyà. Datat probablement el 1978.

“La llum de l'albada”. Text mecanografiat sense datar.

“El medi / 700 anys d'història”. Text manuscrit sense datar.

“El principat d'Andorra”. Text mecanografiat.
Datat probablement el 1980.

“La societat tradicional. Enquestes orals”. Vídeo enregistrat amb Martina Camiade per a l'Institut d'Estudis Andorrans.
Datat probablement el 1987.

Bibliografia bàsica consultada sobre Lúdia Armengol

Miscel·lània a la Lúdia Armengol Vila 1948-1991.
Andorra: Institut d'Estudis Andorrans, 1998.

POL I SOLÉ, Antoni. “La Lúdia Armengol i Vila, en 68 màximes”.
A: *Papers de Recerca Històrica*, núm. 8, 2016, p. 112-117.